

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ผู้พัฒน์ นาคเสน : โнора : รำเชียนพราย - เหยียบลูกมะนาว NORA :
RAMKIENPRAI - YEAPLOOKMANAO อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ;
๒๕๖ หน้า. ISBN : 974-635-581-3

วิทยานิพนธ์เรื่องรำเชียนพราย-เหยียบลูกมะนาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รูปแบบ ขั้นตอน การรำ บทบาท และความเชื่อ วิถีวิจัยใช้การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์นายโรงโนรา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโนรา และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการเรียนรู้ การดู และการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง มีวิทยากรเป็นนายโรงโนรา ๕ ท่าน ตามความอาวุโส คือ พร้อม จำวัง เลื่อน ละอองแก้ว ยก ชูบัว (ศิลปินแห่งชาติ) ครั้น สงวนทอง กลิ่น พานรัตน์ ทั้งนี้เลือกจากผู้ที่เป็นหัวหน้าคณะโนรา สามารถสาธิตการรำได้ด้วยตนเอง ผ่านการประกอบพิธีกรรมครอบเทริด ผูกผ้าใหญ่อย่างถูกต้อง อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและยอมรับกันโดยทั่วไป จากนั้นนำความรู้มาจัดโครงสร้างเปรียบเทียบเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องและศึกษาสามัญลักษณะ

การรำเชียนพราย-เหยียบลูกมะนาว เป็นการรำโนราที่เกี่ยวข้องกับการทำคุณไสย การรำชุดนี้ต้องแสดง โดยนายโรงโนรา และแสดงเฉพาะในการประชันโรงเท่านั้น การรำเริ่มด้วยรำเชียนพรายและจบด้วยรำเหยียบ ลูกมะนาว ในการรำนี้มีหมอกบโรงเป็นผู้ช่วยด้านพิธีกรรม

ผลการศึกษาพบว่า การรำเชียนพราย-เหยียบลูกมะนาว อาจแบ่งออกได้เป็น ๘ ขั้นตอน คือ พิธีกรรม ก่อนรำ การรำอวดความสามารถเฉพาะตัว การเรียกจิตวิญญาณของฝ่ายตรงข้าม การรำเข้าหาตัวพราย การเชียน ตัวพราย การรำเข้าหาลูกมะนาว การเหยียบลูกมะนาว และทำพิธีปลงอนิจจัง จากการเปรียบเทียบการรำของ นายโรงโนราทั้ง ๕ ท่าน พบว่า มี ๒ แนว แนวที่ ๑ คือ มีการรำอวดความสามารถเฉพาะตัวในช่วงต้นของ กระบวนรำเชียนพราย หลังจากนั้นเป็นการรำพร้อมกับการบริการรรมคาถาจนจบกระบวนรำ แนวที่ ๒ คือการรำ อวดความสามารถเฉพาะตัวสลับกับการรำพร้อมบริการรรมคาถาไปโดยตลอด สำหรับความเชื่อที่สอดคล้องแทรกอยู่ใน การรำนี้พบว่า มีความเชื่อทางไสยศาสตร์ที่ดัดแปลงมาจากคติในศาสนาพุทธ ฮินดู มุสลิม และการนับถือผี การแต่งกายของนายโรงโนราในการรำนี้เหมือนเครื่องแต่งกายของนายโรงโนราทั่วไป แต่โพกผ้ายันต์แทนการ สวมเทริด ส่วนหมอกบโรงแต่งกายแบบพื้นบ้านธรรมดา

ปัจจุบันการรำเชียนพราย-เหยียบลูกมะนาวหาผู้ได้ยากมาก เนื่องจากโนราประชันโรงที่สมบูรณ์แบบ ไม่ค่อยมีจัดเหมือนในอดีต ดังนั้นควรมีการศึกษา การบันทึก และการสืบทอดการรำอันศักดิ์สิทธิ์นี้ไว้เป็นสมบัติ ของโนราสืบไป

ภาควิชา นาฏยศิลป์
สาขาวิชา นาฏยศิลป์ไทย
ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม